

את בעיית החשיש —

לות שעברו עליה בהיותה תחת השפעת הסמים. בסיום המתאר יצאה מילכה ב' דרישה נרגשת להתיר את עישון החשיש. דוקא פירסום זה דחף אותה לכתיבת ספרה. היא כעסה על כי העולם הזה קיצר את תוכן דרישתה והסתייג ממנה, ובמשך שבועות היתה אומרת לחבריה: "יש לי כל כך הרבה דברים לומר שהעולם הזה לא הדפיס, שהייתי יכולה לכתוב ספר". עד שאחד החברים יעץ לה, בצחוק: "אז תכתבי ספר".

היא התיישבה ליד שולחן הכתיבה שלה, ובמשך שישה לילות חיברה את הספר. "כתבתי אותו בנושמה אחת", סיפרה. "חב רים שקראו אותו עשו זאת גם הם בנושמה אחת."

★ ★ ★

מכיוון שהספר נכתב על סמך אותו נסיון ששימש חומר-יסוד לכתיבה בהעולם הזה, אין הוא טומן בחובו הפתעות רבות. אולם הוא מספר על המשך הנסיון. והעיקר: הוא מספק למילכה את מלוא היריעה ה"רצויה לה כדי לדרוש את שינוי-היחס ל-חשיש ולמעשיו.

אחרי שהיא מתארת בבהירות מרתקת את מגעה הראשון עם הסם, ואת הטיפוסים ה"שונים שפגשה תוך כדי השתתפותה במסע בות-עישון, היא מספרת על הרגשתה "בתור ככי ג'והעדן":

תקפה אותי הרגשת אושר בלתי-רגילה. כל דבר מסכיבי היה טוב, יפה, מעניין. תמהתי רק מדוע לא גיליתי את כל היופי והעושר האלה עד עתה. אלמלא ידעתי כי כל זה לא בא לי אלא עם החשיש, הייתי מסוגלת להאמין כי אני אדם עליון, נביא, מלך — אולי אפילו אלוהים.

★ ★ ★

שויתה החדשה הלכה וגברה. לדבריה: "העולם לא היה עוד בן ארבעה מימדים עלובים. היו בו עכשיו הרבה יותר מימי דים. זה כבר היה מבהיל". היא הזניחה את עבודתה כמורה למתי מטיקה. "לא הייתי מעוניינת עוד בכסף", סיפרה. "כל דבר שרציתי אי-פעם להשיג או לעשות בכסף, נראה לי חסר חשיבות. לא היה דרוש לי דבר — היה לי הכל".

ומספרת על כך בספר

איך זה קורה? אחד מספר לשני מכירים אותך. יודעים שאתה "משלנו", ומציעים לך. אם אתה פוגש במקרה אנשים שיש להם קשר לעניין הם מגיעים לנושא, תוך כדי שיחה וכאילו דרך אגב, במקום או במאור חר. בתחילה זה נעשה, כמובן, על-ידי רמזים והירים אשר אינם נקלטים על-ידי זר, אך מובנים ונקלטים על-ידי אלה המתמצאים בדבר. לאחר הגישוש הראשוני עוברת ה"שיחה לפסים גלויים יותר, ונקשרים קשרים. כך גם קרה שאנשים מכל קצות העולם מצאו איש את רעהו משנפגשו כאן בארץ. עד היום קורה לי שאני עוברת לתומי ברחוב, ומפתעת לפגוש באנשים שאינני מכירה כלל המציעים לי חשיש. למדתי שאין פשוט מלהגיד "לא".

★ ★ ★

אחרי כן ראתה הרבה חשיש, אבל עישונה מעט. היא ידעה היטב לאיזה מצב אינה רוצה להגיע, וידעה כיצד לא להגיע אליו. אם היא עוד מעשנת מדי פעם, הרי זה רק כדי לזכות בכמה שעות של שלחה. היא אינה חוששת מכך, כי "ל דבריה: "רק אנשים מופרעים, מעט או הרבה, מתמכרים לסמים. הם מרגישים רע ללא הסם, לא רק מפני שהתרגלו אליו, אלא משום שהרגישו רע גם לפני שהתמכרו לו. אדם מאוזן מבחינה נפשית עשוי למצוא בסם חדייה מעניינת ואף נעימה. אך כל הפרשה תהיה לו לזרא, והוא יבקש לחזור אל עצמו".

מכל מקום, היא סבורה, החשיש — שלא כמו יתר הסמים המשכרים — מוזיק פחות לבריאות מאשר סיגריות, או אלכוהול. דעותיה עניינו לפני שנה את המשטרה. אחרי פירסום הכתבה בהעולם הזה הופיע אצלה שוטר, שביקשה להילחם אליו למטה המתון. שם הרצו באונויה על כל הבעייה, ניסו לשמוע מפיה מי הם האנשים שבחב רתם עישונה חשיש. מכיוון שאנשים אלה היו כמעט כולם זרים, ועזבו את הארץ, לא היה באינפורמציה שלה כדי להפריע לאיש. ערב הופעת הספר — הנקרא החשיש, כשם כתבתה בהעולם הזה, חשבה מילכה הרבה על האפשרות שגם הפעם תגלה בה

כיסה גם את פניה של מילכה, כאשר הופיעה תמונה זו לפני שנה, בכתבה מעל דפי העולם הזה. היא מראה שלושה מעשנים בשלב מתקדם של שיכרות-סמים, ובווימה בדירתה של מילכה, שרצתה אז לשמור על עילוט-שט.

בס שחור

לא חלפה עדיין. רציתי לרדת "למטה", אבל זה לא בא. זהו, אמרתי לעצמי, אני אבודה לנצח. כל ימי אשאר מאושרת כל-כך, וזה נורא. אף-פעם לא אוכל לרצות משהו. החומר

שהם ייפגעו מסירובי לעשן איתם, ולא רציתי להעליבם. נוסף לזאת, חשתי לעמוד בניסיון. היה ברור לי שאינני רוצה בזה עוד, אבל בכל זאת העדפתי להתרחק מזה. אלא שאין זה דבר פשוט כל עיקר. מי שאינו בעניינים אינו יודע איפה זה בכלל קיים; מי שבתוכם אינו יכול להימלט — הוא נפגש בזה על כל צעד ושעל.

הזה נכנס לי כנראה למוח ושוב לא יצא משם לעולם.

עבר שבוע, ואני עדיין "למעלה". שום ירידה. העולם המשיך להיות יפה ומרתק, אבל אני פשוט התגעעתי לקצת כיעור, לקצת שיעמום, לתסביכי הישנים, לעצמי. לו רק ידעתי על כך מראש. לו היה מישהו מזהיר אותי או כי אפשר להפסיק, אבל אי-אפשר למחוק את מה שהיה. לו היה מישהו מספר לי כי נרקומן בעבר איננו ככל האדם גם בהווה.

האשגב דרכו הצצתי לג'והעדן לא נסגר. זוהי דרך הדיסטרית, אמרתי לעצמי, אין ממנה חזרה.

למעשה לא חשבתי כל אותו זמן, ולו פעם בלבד, על חזרה לחשיש. רציתי רק להיות לבדי, רחוקה מן העולם, ולתת לזמן לחלוף. אם ג'והעדן נכפה עלי, לפחות אסבול בתוכי בשקט.

חלפו שבועיים, ואני עדיין בג'והעדן. נורא. איבדתי כבר כל תקוה שאוכל לצאת משם.

אבל משהו בכל זאת קרה. בהדרגה, מבלי שחשתי בכך בתחילה, התחלתי "לר" דת", פתאום היה איכפת לי. מצאתי שאני מתכנת תוכניות לעתיד — דבר שאף-פעם לא עשיתי כשהייתי בתוככי ג'והעדן. עכשיו ידעתי שהזמן יעשה את שלו.

והזמן אומנם עשה את שלו. באיטיות, אבל בהתמדה.

הדברים שבו לקבל את משמעותם הקודמת. עיתוני הערב חזרו להיות משעממים ויבשים. האנשים לא היו נחמדים וחכמים עוד, אלא אנשים רגילים, על כל מגרעותיהם וחסרונותיהם.

עכשיו הייתי מאושרת באמת. זה היה אושר שונה — אושר נורמלי, אושר אנושי פשוט, קטן, שצללים עשויים להעיב עליו, אבל שמחתי על ששוב אני חשה אותו.

לגן עדרן — וחזרה

המשטרה עניין. אם כן, תתן גם הפעם את אותם ההסברים, תוכל מן הסתם אף לטעון כי ספר, הנושא את שם-העט "מיקה הדס", אינו יכול לשמש עילה להתערבות המשטרה. מכל מקום, השאלה אינה מטרידה אותה במיוחד. כי היא אפופה ענינים של תיקחה, שהכל יתייחסו אל סיפרה כאל מינשר הלוחם למען מטרה חברתית חיונית.

הזה נכנס לי כנראה למוח ושוב לא יצא משם לעולם.

מעבדה ביתית

להכנת הסיגריות ממולאת-החשיש, במטבח דירתה של מילכה. גם תמונה זו בווימה במסגרת כתבתה הראשונה של מילכה בהעולם הזה, והיא מראה את מילכה (יושבת, משמאל) עוקבת אחרי הפעולה.